

Ultreia 73

september 2017

In deze Ultreia

- *Nieuwe pelgrimspas*
- *Breda verlegt grenzen*
- *Jacobus in Heerlen*
- *Roderick zoekt licht*
- *Camino Lebaniego Castellano*
- *Cafés Rotterdam en Hengelo*
- *Omweg Camino Francés*
- *Portugués por la Costa*
- *Pontecesures*
- *Reality tv op de camino*
- *Mijn boek*
- *Salida*
- *Colofon*

Van de redactie

Een herkenbaar moment voor velen, en een beeld dat een van de kernwaarden van de Camino vangt: kracht. Althans, dat vond de Spaanse Correos, die deze foto van Manuel Blanco beloonde met de eerste prijs in haar fotowedstrijd. [Alle foto's](#) die een prijs wonnen verbeelden verschillende waarden die op de Camino worden gevierd: kracht, vrede, gastvrijheid. Een inspirerende collectie om te bekijken dus en even stil te staan bij wat de Camino zo bijzonder voor jou maakt.

Ria Meinema en Suzanne van der Beek

Nieuwe pelgrimspas

Jacobus verhuisde naar de voorzijde van de pas

Vorig jaar kwam het kapittel van de kathedraal van Santiago de Compostela met nieuwe eisen voor de pelgrimspas waarmee pelgrims een compostela komen halen in het pelgrimskantoor. Eén van die eisen is dat de pas moet zijn voorzien van de tekst: *El sepulcro del Apóstel de la Catedral de Santiago, meta de la Peregrinación Jacobea* (vertaald: *Het graf van de apostel van de kathedraal van Santiago, doel van de Jacobijnse bedevaart*). Als tijdelijke oplossing mocht er op de pas voor leden van het Genootschap een sticker met deze tekst geplakt worden.

Honderden van deze stickers zijn er de afgelopen tijd door de ledenservice verstuurd naar leden die in het bezit waren van een 'oude' pelgrimspas, en een veelvoud daarvan is door de vrijwilligers op kantoor in de pas geplakt.

Sinds 11 september hebben we een nieuwe pas. Naast de toevoeging van de tekst is er het volgende veranderd:

- ❖ de afbeelding van Jacobus de Meerdere is naar de voorkant verhuisd;
- ❖ het adres van de Huiskamer van de Lage Landen staat nu duidelijk vermeld;
- ❖ de spelregels rondom de pas staan nu in de pas vermeld. Je hoeft de brief die werd uitgereikt bij de pas dus niet mee te nemen op je tocht;
- ❖ de schematische weergave van de Camino Francés is vervangen door een kaartje met meerdere routes door Spanje. Hierdoor is het duidelijker dat de pas voor alle camino's te gebruiken is.

De oude pelgrimspas blijft geldig als deze voorzien is van de sticker!

Fons Boink
Ledenservice

De nieuwe pas wordt door Peter Dormans, – meester-kaligraaf – uitgereikt aan Fons Boink in het Informatiecentrum in Utrecht.

Landelijke najaarsbijeenkomst op 11 november

Grenzen verleggen in Breda

Pelgrimeren = grenzen verleggen. Dat is het thema van de komende najaarsbijeenkomst van het Genootschap. Deze zal plaatsvinden op zaterdag 11 november in het Florijn College aan de Wilhelminasingel te Breda. Achter de schermen is de regio Breda/Tilburg momenteel druk met de voorbereiding van de dag, en het programma ziet er alleszins veelbelovend uit.

Een kleine greep uit de activiteiten: Cor Kuyenhoven, voorzitter van Pelgrimswegen naar Rome gaat op het thema in tijdens een lezing onder de titel *PelgriMEER*; verder is er een lezing *Wandelen* waarin uit de doeken wordt gedaan waarop je moet letten bij de aanschaf van je wandeluitrusting en een lezing *Fietsen* waarin veel praktische zaken voor fietspelgrims aan de orde komen. Ook is er een divers aanbod aan workshops, zoals bijvoorbeeld *verhalen schrijven*, *GPS*, *smartphone fotografie*, *hospitaleren* en interactieve workshops van de Werkgroep Spiritualiteit waarin het thema grenzen verleggen verder verkend zal worden.

Alle onderdelen van het binnenprogramma vinden plaats in het Florijn College (het voormalige Sint Ignatius-ziekenhuis), aan de rand van de binnenstad van Breda en op loopafstand van het station. Tijdens het buitenprogramma zal de stad Breda en haar historie verkend worden. Binnen is er zoals gebruikelijk de infomarkt, maar ook een heuse herberg waarin pelgrims de hele dag tijdens een kopje koffie of thee verhalen met elkaar uit kunnen wisselen en waar speciale themahoekjes ingericht zijn. De dag wordt bovendien opgeluisterd door een gregoriaans koor en een theatergezelschap.

Aanmelding

Je kunt je vanaf zaterdag 7 oktober voor deze dag aanmelden via het daarvoor bestemde formulier op de [website](#) van het Genootschap. De aanmelding sluit op zondag 29 oktober.

Uitgebreide informatie over het programma vind je in de Jacobsstaf die eind deze maand verschijnt.

Inzegening beeld Jacobus in Heerlen

De Heerlenaar Peter Schunck pelgrimeerde naar Santiago de Compostela. Bij thuiskomst besloot hij een beeld van Jacobus te laten maken voor de Sint Pancratiuskerk in zijn woonplaats. Hij liet het beeld vervaardigen door stadgenoot en beeldhouwer Sjaak Teunissen en tijdens een speciale Heilige Mis op 22 oktober zal het kunstwerk worden ingezegend.

De mis wordt voorgegaan door de bisschop van Roermond Frans Wiertz, die zo weer even ‘thuis’ is in de kerk waaraan hij lange tijd als deken verbonden was. Het Heerlense koor Beaugeste luistert de mis op met het pelgrimslied *Tous les matins, Ultra!* En ook de leden van de Broederschap van Sint Jacobus de Meerdere uit Roermond zullen in vol ornaat aanwezig zijn. Na afloop wordt het beeld aan de buitenzijde van de kerk in een nis verankerd.

Ultra-lezers zijn van harte welkom deze pelgrimsmis bij de te wonen op zondag 22 oktober om 11.30 uur. De organisatie adviseert om 11.00 uur aanwezig te zijn in de kerk (Pancratiusplein 45 te Heerlen).

Verder zijn er plannen om in 2018 Heerlen, met zijn rijke Romeinse verleden, als pleisterplaats op de pelgrimsweg naar Santiago in ere te herstellen. Binnenkort dus meer nieuws over deze *Camino Coriovallum*.

Roderick zocht licht op de camino

‘Een lang gekoesterde droom ging eindelijk in vervulling. Tussen Pasen en Pinksteren liep ik mijn eerste camino naar Santiago de Compostela.’ Roderick Vonhögen – mediapriester – pelgrimeerde vanaf Lourdes naar het graf van de apostel, en hield ons in het voorjaar

regelmatig op de hoogte van zijn belevenissen met korte filmpjes in de [facebookgroep](#). Van deze met zijn mobiele telefoon gemaakte filmpjes maakte hij een tv-uitzending voor zijn programma *Roderick zoekt licht*. Dit werd uitgezonden op dinsdag 5 september. Je kunt de uitzending [hier](#) terugzien.

De Camino Lebaniego Castellano naar Santo Toribio

In [Ultreia 68](#) besteedden we al aandacht aan de Noord-Spaanse Camino Lebaniego die vanaf Santander naar het bijzondere klooster Santo Toribio de Liébana in Cantabrië leidt. Ter ere van het Heilig Jaar is nog een andere oude pelgrimsweg naar hetzelfde klooster nieuw leven in ingeblazen: de Camino Lebaniego Castellano. Deze loopt vanaf de stad Palencia in noordelijke richting naar Santo Toribio. De weg is 215 kilometer lang, is goed bewegwijzerd en telt elf etappes. De route volgt enkele dagen het Canal de Castilla en gaat vervolgens door de bergen van de Picos de Europa naar Santo Toribio. De pelgrim wordt onderweg verrast door onvergetelijke uitzichten in de Picos en de mooiste romaanse kerken en kloosters. De route is minder zwaar dan die vanaf de kust en is een aanrader voor wie de eenzaamheid zoekt.

Ook is de route uitermate geschikt voor de zondaar die een nieuw leven wil beginnen: tijdens het Heilig Jaar is met de pelgrimage een volle aflaat te verdienen. De drie vereisten daarvoor staan op een groot bord naast de Puerta del Perdón (de deur van vergeving) van het klooster beschreven: pelgrimeren naar het Heilige Kruis in het klooster, het bidden van het Onze Vader, het Credo en het gebed voor de Paus, én binnen 13 dagen voor of na de bedevaart te biecht gaan. Het Heilig Jaar loopt nog tot en met 22 april 2018. Een Spaanstalige gids voor de Camino Lebaniego Castellano kun je [hier](#) downloaden.

Lees meer over het klooster van San Toribio met zijn bijzondere kruisreliëf in de Jacobsstaf die eind deze maand weer op de deurmat ligt: Ad Gruijters verhaalt over de tocht die hij maakte vanaf Santander naar León, en de openingsceremonie van het Heilig Jaar in Santo Toribio die hij onderweg bijwoonde. Aad Ligthart beschrijft in hetzelfde nummer de geschiedenis van de pelgrimage naar het heilige oord en gaat in op het werk van Beatus die in het klooster het fameuze *Commentaar op de Apocalyps* schreef.

Ad Gruijters

Café Saint Jacques in Rotterdam...

De Regio Rotterdam start met een Café Saint Jacques: op elke vierde donderdag van de maand kunnen pelgrims en pelgrims in spé elkaar ontmoeten en onder het genot van een drankje informatie uitwisselen over de camino. Het eerste café vindt plaats op 28 september, van 17.00 tot 19.00 uur, in bar/restaurant Apartt (Blaak 4, Rotterdam). Apartt is te bereiken met metro's A, B en C, tram 21 en 24 richting De Esch. Ook de trein van en naar Dordrecht stopt op station Blaak. De volgende cafés dit jaar in Rotterdam vinden plaats op 26 oktober, 23 november en 28 december.

...en in Hengelo

De Regio Oost-Nederland organiseert al maandelijks een Café Saint Jacques in Apeldoorn (elke laatste donderdag van de maand), maar breidt de activiteiten nu uit met een nieuw café in

Hengelo op elke tweede donderdag van de maand. Ook hier is het doel om in een informele en gezellige setting ervaringen uit te wisselen en ideeën op te doen voor een volgende tocht. Er zullen altijd ervaren pelgrims aanwezig zijn. Het eerste café vindt plaats op 12 oktober, vanaf 17.00 uur in Lunchroom Nationaal, Burgemeester Jansenplein 27 in Hengelo.

Kijk voor alle locaties en data van de cafés Saint Jacques in het land op [de website](#) en [de facebookpagina](#) van het Genootschap.

Omweg op de Camino Francés

Dan denk je dat je er bijna bent, en dan moet je nog eindeloos lang door de buitenwijken van Santiago naar de kathedraal. Het laatste stukje vanaf Monte de Gozo naar de stad valt menig pelgrim op de Camino Francés zwaar. De komende maanden wordt dat stuk nog eens anderhalve kilometer langer. Werkzaamheden aan het viaduct van San Lazaro zorgen ervoor dat de gebruikelijke route voor pelgrims afgesloten is. De werkzaamheden duren tot eind dit jaar.

Portugués por la Costa populair bij pelgrims

Op de Camino Portugués por la Costa zijn dit jaar twee maal zoveel pelgrims te vinden als in 2017. Vorig jaar liepen of fietsten 2600 pelgrims via deze route naar Santiago. Dit jaar stond de teller eind augustus al op 4545 personen. Deze kustvariant van de Portugués kreeg vorig

jaar de officiële caminostatus, en dat verklaart wellicht het succes van de route. Ook de uitgave van nieuwe Engelstalige gidsjes heeft er mede voor gezorgd dat steeds meer pelgrims voor deze camino kiezen.

De tocht begint in Porto en loopt dicht langs de Portugese noordkust. Pelgrims steken de grens met Spanje over met het pontje van Caminha

naar A Guarda in Galicië. Na Vigo komt de route uit in Redondela, waar ze zich weer samenvoegt met de Camino Portugués die verder naar het oosten door het binnenland loopt, en die na de Camino Francés de meest populaire route is op dit moment (20% van het totale aantal pelgrims). De stad Vigo is met de erkenning van de Camino Portugués por la Costa een officiële caminoplaats geworden, alhoewel de route in de stad nog steeds niet bewegwijzerd is omdat er nog gewacht wordt op toestemming van de autoriteiten. Bron: [Atlantico](#)

Een gpx- en kmz-bestand van de route kun je vinden op de [Portugalpagina](#) van de website van het Genootschap.

Pontecesures op de Portugués

De meeste pelgrims op de Camino Portugués lopen in het dorp Pontecesures - 25 kilometer ten zuiden van Santiago - meteen door naar het nabijgelegen Padrón om daar te overnachten. Maaike van Asch werkte deze zomer als hospitalera in de herberg van het dorp, en raakte zo enthousiast dat ze de Ultralezer graag wil attenderen op de mogelijkheden van Pontecesures.

De herberg van Pontecesures is een mooie nieuwe albergue van de Xunta Galicia (de provincie Galicië) met 52 bedden waar nagenoeg altijd plaats is. Verder heeft het dorp ook alle voorzieningen voor de passerende pelgrim: bars, restaurants, een hotel en supermarkten. Een echte aanrader is het familierestaurantje Casa Chaves: dorpsgenoten aan de bar, wijn uit een cunca (een soort Galicische soepkop) en heerlijk betaalbaar eten. In Pontecesures vind je bovendien de kerk van San Xulián de Requeixo, die in opdracht van aartsbisschop Xelmires in dezelfde periode als de kathedraal in Santiago werd gebouwd.

Op drie kilometer afstand van Pontecesures ligt bovendien het klooster van Herbón. Ook hier kunnen pelgrims overnachten in de donativo herberg van het klooster waar 's avonds maaltijd aan alle pelgrims samen wordt geserveerd. Een kleine omweg die een mooie ervaring oplevert.

Pontecesures ligt op de Camino Portugués, en ook wandelaars die de zogenaamde Variante Espiritual doen passeren de plaats. Maar ook als je niet één van deze routes loopt is een bezoek aan Pontecesures en de omgeving alleszins de moeite waard. Vanuit Santiago gaat er regelmatig een rechtstreekse trein.

Maaike van Asch

Reality tv op de camino

De nieuwe *We zijn er bijna* van Omroep Max?

In Zamora en Ourense – twee plaatsen op de Via de la Plata – werd vorige maand een Nederlandse televisiecrew gesignaleerd door de Spaanse pers. Een groep van vier vrouwen en drie mannen liep in 21 dagen deze route vanaf Zamora naar Santiago en werd gedurende hun tocht gevolgd en gefilmd. Het gaat om een programma van Omroep Max, die enige tijd geleden via het internet mensen opriep voor deelname aan een tocht voor een programma over de camino. Naast de camino en de omgeving spelen de persoonlijke verhalen van de deelnemende pelgrims een belangrijke rol, zodat *‘mensen in Nederland de authenticiteit van deze ervaring kunnen zien en voelen door de belevenissen en getuigenissen van deze zeven pelgrims’*, zo legt programmamaakster Mariska van der Klis (in Nederland bekend als Mariska Hulscher) uit aan de journalist van [La Region](#) in Ourense.

Het programma wordt in vier afleveringen in de winter van 2018 uitgezonden, vertelde zij aan de journalist van [La Opinion de Zamora](#), omdat *‘het in de winter in Nederland koud is, waardoor mensen hun veel tijd binnenshuis doorbrengen en dergelijke programma’s een sfeer van warmte en buitenleven binnenbrengen’*. De uitzenddata zijn nog niet bekend.

... en *The Pilgrimage* van de BBC

Ook de Britse BBC ging met een zevental pelgrims op pad om een serie te maken. Deze groep werd echter niet via het internet geworven, maar bestaat uit religieuze en atheïstische Britse beroemdheden (onder andere een acteur, een zangeres en een dominee). Zij verruilden 15 dagen hun comfortabele beroemde levens voor een simpel bestaan, lopend met een rugzak en

verblijvend in herbergen op de camino. *‘De serie laat zien hoe een groep bekende gezichten ontdekt wat geloof voor hen betekent, terwijl ze in het voetspoor lopen van de pelgrims van weleer’*, aldus de Engelse redacteur. *The Pilgrimage* wordt uitgezonden op BBC Two, maar ook hiervan zijn de uitzenddata nog onbekend.

Bron: [The Sun](#)

mijn boek

Ultreia-lezers die geïnspireerd door hun pelgrimage een boek schreven, kunnen dat hier onder de aandacht brengen. Het betreft dus geen recensies van de redactie. Stuur een beschrijving van het boek (maximaal 300 woorden) naar ultreia@santiago.nl met een foto van de cover. Voor onze bibliotheek ontvangen wij graag een hard copy exemplaar: Nederlands Genootschap van Sint Jacob, Bibliotheek, Janskerkhof 28a, 3512 BN UTRECHT

Pelgrimeren tegen Wil en Dank – Adri van Oosten ***Voettocht naar Rome in het spoor van Franciscus***

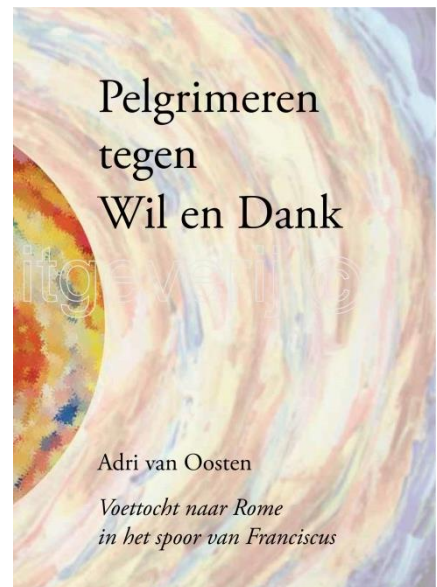
Pelgrimeren tegen Wil en Dank verhaalt van een voettocht van twee zeventigers die met een zware rugzak en tent van Assisi naar Rome liepen en vervolgens van Florence naar Assisi, in het spoor van Franciscus van Assisi. De reacties zijn overwegend positief.

‘Het is een boeiend, afwisselend, reis- en pelgrimsverhaal. Een voettocht met zijn vreugde en tegenslagen. Het is net als voor het leven zelf. Het leven is één grote pelgrimstocht’, schreef *Op weg*, het kerkblad van de PKN-kerk in Goes over het boek.

De tocht gaat letterlijk en figuurlijk over bergen en door dalen. Door een prachtig, soms bloedheet, soms koud en nat landschap en schitterende steden in Toscane en Umbrië, naar de stad der steden Rome, om uiteindelijk weer in Assisi te eindigen. Ze volgden de route die Kees Roodeburg beschrijft in *Een Franciscaanse voetreis*. Centraal staan de vele ontmoetingen onderweg met vrolijke, maar ook ontroerende gesprekken. En niet te vergeten de schitterende legendes en verhalen over Franciscus van Assisi. *‘Het is een kritisch, maar ook geestig boek, met de nodige zelfspot geschreven’*.

De schrijver heeft het moeilijk. Hij is eigenlijk geen loper maar een fietser. En hij heeft last van de warmte, slijtage aan zijn heup en een zomergriep. Wat moet hij afzien! *‘Waar ben ik aan begonnen,’* verzucht hij. *‘Maar pelgrimeren is ook afzien’*, zo ontdekt hij. Daarmee is de titel van het boek verklaard. Eenmaal thuis gekomen kijkt hij toch met genoeg terug op de tocht.

Pelgrimeren tegen Wil en Dank kost € 17,95 en werd uitgegeven door Lecturium Uitgeverij. ISBN 978-90-484-4173-2. Onder andere verkrijgbaar via de auteur: adrivanoosten@hetnet.nl.

korte berichten en weetjes

Pelgrimeren in de Volkskrant

'Reizen is gemakkelijker geworden. We vliegen naar Cambodja, gaan op safari in Kenya. Dan trekt de simpelheid van een pelgrimstocht aan. Dagenlang achter elkaar wandelen klinkt saai, maar het geeft ook vrijheid. Je bepaalt zelf hoe ver je loopt, wanneer je stopt. Die vrijheid wordt als een avontuur ervaren.'

Dat is één van de redenen waarmee Suzanne van der Beek, onderzoeker aan de Universiteit van Tilburg én bestuurslid van het NGSJ, het succes van pelgrimstochten verklaarde in een artikel in de Volkskrant van. Lees het artikel [hier](#).

Pelgrim op de meseta

Maarten Mols fietste dit jaar vanaf zijn huis in Gemert naar Saint Jean Pied de Port. Daar aangekomen verruilde hij zijn fiets voor een paar goede wandelschoenen om het resterende traject naar Santiago te voet af te leggen over de Camino Francés.

Vorige week liep hij over de meseta en schreef daarover [deze mooie column](#) voor het Gemerts Nieuwsblad.

Jacobusmunt

Het Spaanse Ministerie van Economische Zaken maakte bekend dat er in de eerste helft van 2018 een speciale twee euromunt wordt uitgegeven, met de beeltenis van Jacobus op de voorzijde. Aanleiding is de 'herdenking van het historische centrum van Santiago de Compostela'. Er worden maximaal 300.000 munten geslagen, en met het huidige aantal pelgrims lijkt dat een collectorsitem te gaan worden. Bron: [Iberoeconomía](#)

Colofon

Ultreia is een uitgave van het Nederlands Genootschap van Sint Jacob. Voor meer informatie en nieuws zie de website van het Genootschap: www.santiago.nl. Nieuwtjes en activiteiten van het Genootschap vind je ook op onze [facebookpagina](#). Tips en ervaringen met andere pelgrims uitwisselen kan als je lid wordt van onze [facebookgroep](#).

Redactie: Ria Meinema
Redactieadviseur: Suzanne van der Beek
Verzending: Han Lasance

De volgende Ultreia verschijnt medio oktober 2017.
Wij zien uw kopij graag voor 5 oktober tegemoet via
ultreia@santiago.nl

Aanwijzingen voor de auteur

Ultreia wil attenderen op allerlei aan de camino gerelateerde zaken en streeft naar korte berichten. Kopij (maximaal 300 woorden) graag in platte tekst, dat wil zeggen zonder opmaak, zoals inspringen, vetgedrukt, onderstreept of met kaders. Met een foto of illustratie bij het artikel zijn we ook altijd blij.

Activiteiten van derden

In Ultreia is ook plaats voor de aankondiging van activiteiten van derden. Opname in Ultreia betekent echter niet dat het Genootschap garant staat voor de kwaliteit ervan.

